

[Poul Møller.]

teatertorden i statsmænds udtalelser, men vi har i og for sig sjældent set, at de Gaulle ikke har gennemført sine trusler. Hans ultimative former har man aldrig gjort klogt i at undervurdere, og derfor må man vel se i øjnene, at den franske præsident meget alvorligt mener, at der må opnås en løsning vedrørende fællesmarkedets kornprisproblemer inden nytår, hvis Frankrig skal fortsætte, i hvert fald som aktiv deltager i opbygningen af det fælles Europa. Hvis fællesmarkedet ikke overvinder sine vanskeligheder, kan vi altså befrygte, at den europæiske udvikling i hvert fald går i stå.

For nogle måneder siden var der vel mange af os, der havde den anskuelse, at en opløsning, helt eller delvis, en pacificering af fællesmarkedet kunne medføre nye kombinationsmuligheder, at man måske oven på ruinerne kunne tænke sig nye samlinger, og man blev jo her særlig fascineret af, om dette skulle åbne for en engelsk-tysk tilnærmelse i markedspolitikken. Men når man taler om dette spørgsmål, må vi vel også sige, at den britiske ekstraordinære toldforhøjelse har bestemt ikke banet vej for en sådan ny tanke i den europæiske politik.

Den højtærede udenrigsminister var inde på Kennedyrundens problemer. Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger derom, men jeg deler udenrigsministerens nøgterne skepsis over for denne tanke. Hvor meget håb vi end sætter til den, kan vi ikke indrette vor danske handelspolitik på forventningen om, at Kennedyrundens løfterige mål vil blive opfyldt. Storbritanniens toldforhøjelse har vel også straks her i starten af Kennedyrunden vanskeliggjort samarbejdet om den sag, der her er på tale, i hvert fald givet den en yderligere belastning ud over hele den sum af problemer og vanskeligheder, der er tårnet op. Den nye engelske regering har budt sig frem som syndebuk for resultatløse forhandlinger inden for Kennedyrunden. Der er ingen tvivl om, at også her har man fra engelsk side påtaget sig et ansvar, som man kunne have ladet ligge, ansvaret for, at disse løfterige forhandlinger ikke ser ud til at kunne give stort resultat.

Ser vi på vort eget, mindre markedsområde, frihandelsområdet, EFTA, må det naturligvis have en særlig interesse for os,

al den stund vi er medlem af det og i høj grad har baseret vor handelspolitik på dette medlemskab. Det er værd at huske i denne forbindelse, således som det ærede medlem hr. Per Federspiel også gjorde opmærksom på, at det var med tøven, at vi fra dansk side — ikke fra de enkelte partiers side, men fra Danmark som sådan — gik ind i EFTA. Vi husker alle overvejelserne i 1959, vi husker den skepsis, som den daværende udenrigsminister i begyndelsen havde over for denne tanke, og jeg tror, vi har lov til at sige, at når den daværende udenrigsminister blev overbevist, når den daværende statsminister og vi andre også blev det, skyldes det ikke mindst England. Det var England, der skubbede på her. Det var England, der tog føringen, det var England, der havde brug for EFTA; det var England, der tog initiativet, og det var dette land, som overtalte os andre. Vi husker statsminister H. C. Hansens besøg i London i juni 1959, hvor den engelske premierminister lagde megen vægt på at få en dansk deltagelse i frihandelsområdet.

England har derfor et ganske særligt ansvar over for den markedsorganisation, som den engelske regering skabte, fødte og bragte til verden. England er det eneste større marked inden for EFTA-området. England er den eneste stat inden for dette område, som blot minder om en stormagt. Straks fra starten blev frihandelsorganisationens konvention skåret til efter engelsk mønster; den måtte ikke indeholde et landbrugsmarked. Medens fællesmarkedet sigtede imod at skabe både et industri- og et landbrugsmarked, skulle frihandels-sammen slutningen alene være en industriel markedsorganisation. Det var naturligvis ikke efter vort mønster, men vi måtte bøje os. I valget mellem at søge optagelse i EEC, stå helt uden for enhver markedsorganisation eller sammen med de nordiske lande at tilslutte os EFTA og derved bevare det britiske marked valgte vi det sidste, og vi måtte på dette område give afkald på de ønsker, vi kunne have om, at man også inden for EFTA skabte et landbrugsmarked, et fællesmarked for landbrugsprodukter. Det lykkedes ikke, fordi den engelske opskrift, den engelske vægt, den engelske betydning ved de forhandlinger, der fandt sted i Stockholm, var så stor i forhold til